

Kulturcenter ved Kildevældsskolen

Ideoplæg

Dette idéoplæg beskriver, hvordan der i tilknytningen til Kildevældsskolen kan skabes et nytænkende kulturcenter med fokus på det gode og aktive hverdagsliv.

Kulturcenteret skal være et mødested for beboerne i det nordlige Østerbro. Kulturcenteret skal være inspirerende og inkluderende og være for alle borgere på tværs af alder, køn, kulturel baggrund og social status. Det skal være et sted, hvor alle føler sig velkomne og hvor brugerne føler at de kan bidrage til at gøre Kulturcenteret til et attraktivt og velfungerende mødested.

Vi vil skabe et samlingspunkt, hvor beboere, foreninger og institutioner sammen skaber kultur og aktiviteter.

Vi håber, at oplægget vil danne udgangspunkt for en videre drøftelse af, hvordan vi kan skabe bedre rammer for kultur- og foreningslivet i det nordlige Østerbro.

Styregruppen for Kulturcenter ved Kildevældsskolen

- *Allan Marouf, 1. næstformand i Østerbro Lokaludvalg*
- *Axel Thrige Laursen, 2. næstformand i Østerbro Lokaludvalg*
- *Lartey Lawson, bestyrelsesformand for Kildevældsskolen*
- *Jørgen Bang, skoleleder på Kildevældsskolen*
- *Ann Urbrand, medlem af styregruppen for områdefornyelsen i Skt. Kjelds Kvarter*
- *Mads Faber Henriksen, formand for styregruppen for områdefornyelsen i Skt. Kjelds Kvarter*
- *Mogens Holm, leder af Kultur Østerbro*

Mere kultur i det nordlige Østerbro

Der er et stort ønske om flere og bedre faciliteter til kultur- og bevægelsesaktiviteter blandt de ca. 36.000 københavnere, der bor i det nordlige Østerbro.

Steder som Svanemøllehallen og Øbro Jagtvej Bibliotek er velbesøgte og populære. Men Svanemøllehallen er allerede fuldt udnyttet, og biblioteket er indrettet på en måde, der ikke giver mulighed for større kulturelle arrangementer.

Kildevældsskolen har et stort potentiale som nyt kulturcenter i det nordlige Østerbro. Den grønne cykelrute mellem Svanemøllen og Ryparken stationer vil gøre Kulturcenteret til en station på det overordnede cykelkort.

En broforbindelse til Bispebjerg på tværs af Svanemølle kaserne gør Kulturcentret til mødepunkt for de to cykelruter. Men denne forbindelse får beboerne i Bispebjerg adgang til Kulturcenteret. Samtidig vil beboerne i det nordlige Østerbro få adgang til Ryparken idrætsanlæg og Mindelunden.

Et naturligt samlingspunkt

Kildevældsskolen er et naturligt samlingspunkt i det nordlige Østerbro. Et kulturcenter her kan fremme sammenhængskraften i en bydel med store sociale og kulturelle forskelle og samtidig skabe bedre rammer for det gode og aktive hverdagsliv i det nordlige Østerbro.

Ved at bruge skolens lokaler til både undervisning og kulturaktiviteter, udnytter vi kvadratmeterne optimalt og imødekommer samtidig den store efterspørgsel på kultur- og bevægelsesaktiviteter i bydelen.

En ny Multisal vil gøre det muligt at opprioritere idrætsundervisningen på Kildevældsskolen og uden for skoletid vil Multisalen give mulighed for at arbejde med kultur og bevægelse på tværs af generationer på nytænkende måder.

Det nye, spændende og værdifulde opstår, hvor skolens børn og forældre, mødes med Kildevældsparken brugere samt foreninger og beboere i det nordlige Østerbro, som søger et sted at være aktive eller få en oplevelse i lokalområdet. Kulturcentret skal åbne skolen og parken og bringe områdets mange ressourcer i spil på en måde så nye samarbejder og netværk kan opstå.

Skolen som Kulturcenter

Folkeskolen er den vigtigste kulturbærende institution i Danmark og en velfungerende folkeskole er afgørende for den sociale sammenhængskraft og dialogen mellem forskellige kulturer.

Etablering af et kulturcenter ved Kildevældsskolen kan give forældre og beboere i øvrigt en større fortrolighed og positiv identifikation med skolen og medvirke til at skabe samhørighed i et kvarter præget af kulturelle, sociale og økonomiske forskelle.

Et kulturcenter ved Kildevældsskolen vil have en række positive effekter:

- En positiv synliggørelse af Kildevældsskolen vil gøre skolen mere attraktiv.
- Eleverne vil identificere skolen med noget positivt og muligheden for fritidsaktiviteter i Kulturcenteret vil forebygge kriminalitetsproblemer.
- Skolens direkte kontakt til skolens elever og forældre vil kunne bruges til at styrke netværksdannelsen i kvarteret og skabe synergi mellem aktiviteter.

Borgermødet den 18. juni

På borgermødet den 18. juni 2012 deltog mere end 250 engagerede borgere. I løbet af fire timer præsenterede, drøftede og afprøvede børn, unge, voksne og ældre deres drømme om et Kulturcenter på Kildevældsskolen.

Der kom mange gode ideer til, hvilke kulturelle aktiviteter, der kunne finde sted i et kulturcenter.. Der var stor enighed blandt deltagerne om, at et kulturcenter skal være for alle borgere på tværs af alder, køn og kulturel baggrund, og at der skal være fokus på hverdagslivets aktiviteter f.eks. dans, musik, teater, kreative værksteder. Der var også mange borgere der ønsker et sted, hvor man kan få en kop kaffe eller spise sammen.

Kulturcenteret skal være et lokalt mødested, hvor alle føler sig velkomne og hvor alle kan være med til at skabe aktiviteter. Det skal være et sted hvor man kan danse, synge, lege og lære sammen - uanset hvor gammel man er, og om man har talent eller ej.

At der er fokus på hverdagsaktiviteter er ikke et udtryk for manglende ambitioner eller mangel på gode ideer. Tværtimod er der et ønske blandt borgerne om, at aktiviteterne i Kulturcenteret gerne må være nytænkende og inspireret af internationale tendenser f.eks. ved at knytte internationale kunstnere til Kulturcenteret og samarbejde med kulturcentre i andre lande. Kulturcenteret skal være et laboratorium for udvikling af det gode og aktive hverdagsliv.

Spørgeskemaundersøgelse

I perioden 24. august til 1. oktober kunne man svare på et spørgeskema på Østerbro Lokaludvalgs hjemmeside, som spurgte ind til borgernes ønsker til et nyt kulturcenter.

211 borgere benyttede sig af muligheden og tilkendegav deres ønsker til aktiviteter i Kulturcenteret. Idéerne spænder bredt fra folkekøkken, samtalesaloner, et sted til unge, udstillingslokaler, men særligt peger mange på behov for en café, kreative værksteder, teater/koncertsal og sports- og bevægelsesfaciliteter.

78 % af de, der besvarede spørgeskemaet, angiver at de forventer at bruge et Kulturcenter på Kildevældsskolen. Kun 7 % svarer at de ikke vil bruge kulturcenteret, mens 16 % svarer 'ved ikke'.

97 % mener at Kulturcenteret skal give plads til at mennesker kan mødes. 88 % ønsker at Kulturcenteret skal være et sted, hvor man kan blive inspireret af nye aktiviteter og forskellige kulturer. Til spørgsmålet 'Kulturcenteret skal give mig lyst til - og gøre det nemt - at deltage aktivt i det lokale liv' svarer 94 % meget vigtigt eller vigtigt.

Aktiviteter i Kulturcenteret

Borgermødet og spørgeskemaundersøgelsen viste at borgerne i det nordlige Østerbro gerne vil have:

Kreative værksteder og mulighed for at arbejde med kunst. Som led i kvalificeringen af Kulturcenteret blev der afholdt en workshop, hvor kunstnerduoen "Ultragrøn" sammen med mere end 50 børn og voksne malede med røg. Denne specielle maleteknik gjorde at alle uanset talent fik mulighed for at lave nogle fantastiske kunstværker. Workshoppen var et godt eksempel på at alle uanset alder, køn, etnicitet kan være kreative og have det sjovt sammen.

Kultur og bevægelse – en ny Multisal vil give mulighed for forskellige former for bevægelse og leg, men også for teaterforestillinger, udstillinger, mindre konferencer, koncerter mv. Som led i kvalificeringen af Kulturcenteret blev der afholdt en workshop i samarbejde med Gerlev Idrætshøjskole med fokus på 'alternative bevægelsesformer' og 75 børn og voksne. Workshoppen var et godt eksempel på at børn og voksne kan være fysisk aktive og have det sjovt sig sammen – også de, der ikke benytter traditionelle idrætstilbud f.eks. motionsuvante voksne og personer med en anden etnisk baggrund.

Musik, dans og teater – det kan være store arrangementer i Multisalen, men også mere intime og deltagerinvolverende arrangementer i Kulturcenteret f.eks. øvelokaler, småkoncerter, kulturmøder, filmfremvisninger. Som led i kvalificeringen af Kulturcenteret blev der afholdt en koncert/workshop med det lokale band 'Kind of Country'. Først spillede bandet, men efter pausen inviterede musikerne deltagerne til at spille med. Til sidst var der 30 personer på scenen som spillede, dansede og sang sammen. Musikerne viste hvordan man skulle spille på de forskellige instrumenter og deltagerne nød at blive inddraget i koncerten og ikke blot være passive tilskuere.

Aktiviteter i Kulturcenteret - forsat

Kultur Østerbro, Kildevældsskolen, Østerbro Lokaludvalg og Områdefornyelsen i Skt. Kjelds Kvarter forestiller sig at nedenstående aktiviteter også tænkes ind i Kulturcenteret:

Et sted til unge. Der er mange unge i det nordlige Østerbro, som ikke har eget værelse. Disse unge vil naturligt benytte Kulturcenteret – måske på en måde, der kan konflikte med de øvrige brugere. Det foreslås derfor, at der som en del af Kulturcenteret etableres et 'Klubfællesskab' – drevet af BUF, hvor gadepladsmedarbejderne og pædagoger laver særlige aktiviteter for de 14-18-årige for at imødekomme de unges behov for et sted at være.

Kontor – og mødefaciliteter for frivillige og for dannelse af socialøkonomiske virksomheder. Områdefornyelsen i Skt. Kjelds Kvarter har gode erfaringer med at stille kontorfaciliteter til rådighed for kvarterets ildsjæle og projektmagere, som har udviklet projekter i samarbejde med områdefornyelsen. Sådanne faciliteter kan også bruges af Kulturcenterets medarbejdere og af de lærere, som er særligt engagerede i Kulturcenterets aktiviteter.

Sundhed og bevægelse for 'motionsuvante' børn og voksne. Der er mange børn, unge, voksne og ældre i det nordlige Østerbro, hvis aktivitetsniveau og kostvaner bringer dem i risikozonen for livsstilsrelaterede sygdomme. Denne gruppe har brug for en særlig indsats for at blive introduceret til de 'sundhedsfremmende aktiviteter' i Kulturcenteret f.eks. et madlavningskursus for enlige mænd eller mor-datter gymnastik.

Et bibliotek, men ikke i traditionel forstand. Vidensamfundets bibliotek står i en situation, hvor de vilkår som oprindeligt var med til at bestemme bibliotekets rolle og udformning er ændret. Megatrends som globalisering, digitalisering og individualisering har ændret rammebetingelserne for bibliotekerne. Med afsæt i debatten om 'Fremtidens bibliotek' vil der være særligt fokus på at lave et eksperimenterende bibliotekstilbud, som afdækker, imødekommer og udfordrer forskellige brugergruppes behov.

En anderledes cafe

Et af borgernes største ønsker til et kommende Kulturcenter er en cafe, hvor man kan mødes over en kop kaffe eller spise et billigt måltid mad sammen sine naboer.

I forbindelse med de arrangementer, der har været på Kildevældsskolen i efteråret 2012 for at kvalificere ideoplægget har der derfor været en gennemgående 'afprøvning' af cafevirksomhed.

LAVUK - en selvejende institution for fysisk og psykisk udviklingshæmmede mennesker, som ligger i det nordlige Østerbro – har været ansvarlig for denne afprøvning. Det har været en overvældende succes. Både for de borgere, der er tilknyttet LAVUK, men i mindst lige så høj grad for deltagerne i de kulturelle arrangementer.

LAVUK er interesseret i at være en del af Kulturcenteret. Som del af den 'særligt tilrettelagte ungdomsuddannelse' (STU) LAVUK varetager, vil der kunne etableres praktikpladser i en cafe ligesom der vil være pædagoger, som vil kunne være ansvarlige for driften af cafeen. Evt. kan cafeen etableres som en selvstændig socio-økonomisk virksomhed.

Kultur møder natur

Kulturcenterets placering ved Kildevældsparken er en mulighed for at skabe et samspil mellem kultur og natur.

I dag er kontakten til parken besværet af et tæt buskads, der danner mur imellem park og skole. Med respekt for Kildevældsparkens 'lukkede natur' etableres forbindelse mellem park og kulturcenter så der skabes synergi mellem Kulturcenter, skole, park og by.

Kulturcenteret tænkes som en sammenhængende landskabsflade, der skaber muligheder for nye typer af aktiviteter.

Kulturcenteret og den nye Multisal skaber et nyt aktivt landskabeligt rum, som både kan bruges som bevægelseslandskab og som nyt mødested for kvarterets beboere f.eks. i forbindelse med store arrangementer i Kildevældsparken.

Styregruppen skønner at Kulturcenteret koster mellem 40 og 50 mio. kr. at realisere.

Et åbent Kulturcenter

Kulturcenteret åbner sig mod omverdenen - ikke kun i sit udsyn, men også i sin fysiske udformning og i mødet med de besøgende.

Vi forestiller os, at Kulturcenteret kobles til skolens vestfløj via en aktiv landskabsflade, der skaber en inviterende ankomst til den eksisterende høje stueetage, der indrettes med cafe, kreative værksteder og bibliotek.

Det nye indgangsparti vil med sine transparente facader være med til at aktivere forpladsen mellem Kildevældsparken og skolen samt bidrage til større synlighed og interaktion mellem områdets borgere og brugere.

Det nye indgangsparti har et stort tilgængeligt trædæk som tag. Trædækket fører med indlagte trapper og ramper op til 1. salen, der indrettes som et fleksibelt rum opbygget omkring mobile enheder, der på forskellig måde kan danne rammen om musik, oplæg, film, dans og leg inspireret af bl.a. Garaget i Malmø (www.malmo.se/garaget). Via store glaspartier skabes der forbindelse mellem salen og dækket - hvilket giver rummet en ekstra dimension og mulighed for at afholde større publikumsarrangementer og -aktiviteter. Fra trædækket er der ydermere udsyn til Multisalens mangfoldige aktiviteter og en unik udsigt over Kildevældsparken.

Multisal

Kulturcenteret bygger på tanken om en dobbeltudnyttelse af skolens faciliteter suppleret med en ny Multisal. Den nye sal skal give plads til forskellige former for bevægelse, leg og motorik, men også til teaterforestillinger, koncerter mm.

Multisalen udformes så de områder, der skal bruges til skolens idrætsundervisning, let kan ændres og være rammen om kulturelle aktiviteter i- og uden for skoletiden.

Multisalen skal have en høj arkitektonisk kvalitet og være nytænkende i form og indhold. I stedet for den 'klassiske hal', der danner bagside mod sine omgivelser skal Multisalen have aktive kantzoner i alle retninger. Dette opnås ved at sænke salens gulv og jævne taget ud, så det møder parkens niveau. Taget beplantes og integreres med parkens omgivelser og skaber varierede muligheder for ophold, leg og bevægelse på og under fladen.

Indretningen af Multisalen skal inspirere til at lave anderledes, legende aktiviteter for børn, unge, voksne og ældre. Det skal være let og sjovt at være fysisk aktiv og den fysiske aktivitet skal åbne for mødet mellem forskellige kulturer. Ligeledes vil de kulturelle aktiviteter i Multisalen have fokus på aktiv deltagelse – ikke passiv underholdning.

Organisering

Kulturcenteret er en institution under Kultur Østerbro og svarer til de kulturhuse, der er i de andre bydele i Københavns Kommune.

Kultur Østerbro arbejder på at etablere en rådgivende bestyrelse for alle kulturinstitutioner på Østerbro. Denne vil på et strategisk niveau fungere som sparringspartner for ledelsen af kulturområdet og de enkelte kulturinstitutioner, herunder Kulturcentret. Den rådgivende bestyrelse kan ikke stille sig i vejen for at etablere inspirations- og initiativfora på den enkelte kulturinstitution.

Kulturcenteret vil have særligt fokus på ”brugerstyring fra neden” dvs. at det skal være let at blive en aktiv del af Kulturcenteret og være med til at lave aktiviteter. Medarbejdere i Kulturcenteret skal være gode til at samarbejde med foreninger og uorganiserede i området og med lokale iværksættere for i samarbejde med dem at gøre det sjovere, lettere og mere givende at være aktiv i lokalsamfundet. Udgangspunktet for Kulturcenteret er, at alle har nogle ressourcer, der kan bringes i spil til glæde og gavn for beboerne på Østerbro.

For at sikre synergi mellem Kulturcenteret og Kildevældsskolen etableres teams med medarbejdere fra skole og kulturcenter f.eks. læringsteam, kulturteam, kommunikationsteam. Endvidere planlægges længerevarende temaer som f.eks. ’Vand i byen’ som vil gøre det muligt at tænke de kulturelle temaer ind i undervisningen. Denne model vil også gøre det lettere for Kulturcenteret, at samarbejde med andre kulturinstitutioner og med erhvervslivet.

Den videre proces

Dette ideoplæg er første skridt i arbejdet mod et Kulturcenter.

Det er styregruppens ønske, at der i forbindelse med ’overførselssagen’ i foråret 2013 vil blive afsat midler til at uddybe grundlaget for kulturcenteret og til at udskrive en arkitektkonkurrence i første halvår af 2013. Videre håber styregruppen at Borgerrepræsentationen på baggrund af vinderforslaget vil afsætte midler til realisering af Kulturcenteret således at Kulturcenteret kan stå færdigt i 2015-16.

Sideløbende med arkitektkonkurrencen og frem til Kulturcenteret står færdigt vil Østerbro Lokaludvalg, Kildevældsskolen, Kultur Østerbro og Områdefornyelsen i Skt. Kjelds Kvarter forsætte arbejdet med at kvalificere indholdet i Kulturcenteret. Dels gennem borgermøder, men også ved at lave arrangementer, der sikrer at der vil være masser af liv og aktivitet i det nye kulturcenter fra første dag.

I forbindelse med disse aktiviteter vil der blive lagt særligt vægt på at nå udsatte grupper, som normalt ikke deltager i kulturaktiviteter, herunder personer med anden etnisk baggrund, for at sikre at Kulturcenterets aktiviteter også bygger på disse gruppers ønsker.

Det nordlige Østerbro er et meget sammensat område. Nogle beboere er aktive kulturbrugere og benytter kulturelle tilbud i hele København, mens andre stort set ikke deltager i kulturelle aktiviteter. Et Kulturcenter på Kildevældsskolen vil gøre det lettere for de resourcesvage beboere at deltage i kulturelle aktiviteter og inspirere dem til at benytte de øvrige kulturelle tilbud der er i København.